

عنوان مقاله:

نظام گفتمانی تمبرهای دهه 50 از دیدگاه نشانه شناسی کاربردی برمبنای رویکرد تحلیل گفتمان انتقادی ون لیوون

محل انتشار:

فصلنامه زبان پژوهی، دوره 12، شماره 35 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

صدیقه امیدی اسکوئی - دانشجوی دکتری زبانشناسی همگانی

محمدعلی ترابی - دانشیار دانشگاه تبریز

هانیه دواتگری اصل - استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر

خلاصه مقاله:

تحلیل گفتمان انتقادی، پیوند میان زبان، قدرت و ایدئولوژی را به وسیله کشف ساختارها یا مولفه های گفتمان مدار نمایان می سازد. پژوهش حاضر، با هدف کشف لایه های پنهانی معانی تمبرهای پیش و پس از انقلاب در چارچوب تحلیل گفتمان انتقادی به انجام رسیده است. تحلیل گر این پژوهش با بررسی متن های تصویری نوشتاری می کوشد تا دریابد چگونه تمبرها زبان را به عنوان فرهنگ بدیهی، طبیعی و اجتناب ناپذیر به تصویر می کشند و کارکردهای متفاوت گفتمانی، اجتماعی و فرهنگی آن ها را بررسی می نماید. بنابراین 78 نمونه (39 تمبر پیش از انقلاب و 39 تمبر پس از انقلاب) از تمبرهای دهه 50 (1360-1350 ه.ش) با بهره گیری از مولفه های جامعه شناختی-معنایی الگوی ون لیوون به صورت کیفی و کمی تجزیه تحلیل شدند. تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که ایدئولوژی حاکم بر اذهان طراحان، صاحبان اندیشه و حاکمان هر دو دوره با بهره گیری از مولفه های گفتمان مدار همچون تشخیص بخشی، فردارجایی، مکان مداری، ابزارمداری، منفعل سازی، کمرنگ سازی، پنهان سازی و موارد مشابه در متون بازنمایی می شوند. با این وجود، تجزیه و تحلیل داده های آماری هم درستی این یافته ها را تایید کردند. همچنین مولفه های گفتمان مدار با ایدئولوژی و روابط قدرت در تعامل تنگاتنگ هستند و رابطه دوسویه با هم دارند که با بررسی این ساخت ها در متن ها و نهادهای اجتماعی قابل تبیین است.

کلمات کلیدی:

تحلیل گفتمان انتقادی، قدرت، ایدئولوژی، مولفه های جامعه شناختی- معنایی (Van Leeuwen, 2008)

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1043324>

